

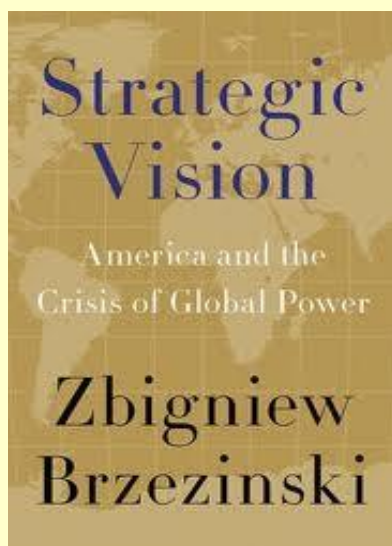
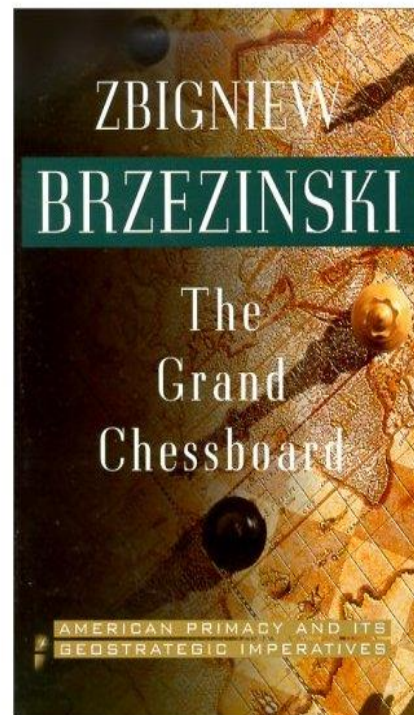
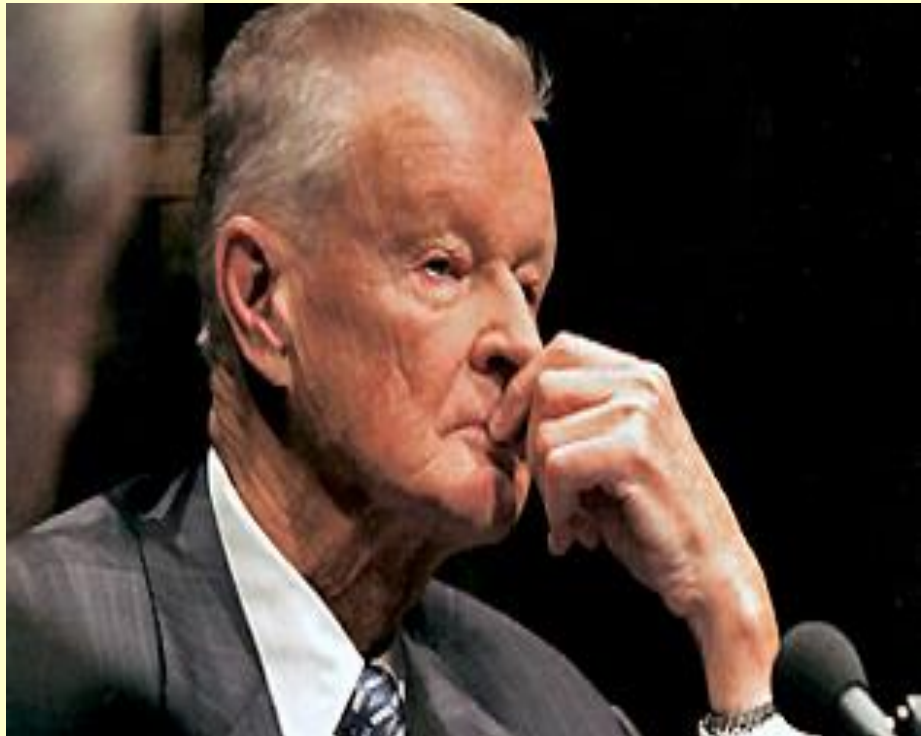

Geopolitikai játszma a Perzsa(Arab)-öbölben - Katar a nagyhatalmak támadásának célkeresztjében

Dr. Bernek Ágnes

*a Zsigmond Király Egyetem Geopolitikai Kutatóközpontjának vezetője,
a Magyar Nemzeti Kereskedőház szakértője*

2018. március 5.

NYUGAT - KELET

A Nyugat erősítése és átfogó egyensúlyi kapcsolatrendszer kialakítása a Kelet államaival

„Nagyobb Nyugat” és az „Új Kelet”

Mi következik a zéróösszegű játszma után?

Véget ért-e valójában a hidegháború?

Az ortodox geopolitika „reneszánsza”

A nagyhatalmi lét alaptényezői

R. Kjellén 1899 – az állam öt erőtenyezője:

*Politikai földrajzi tényező, Néperő, Gazdasági erő,
Szociális struktúra és Államkormányzati erő*

21. századi geopolitika – a gigászok harca

Land power és Sea power

Abszolút és relatív értelemben vett földrajzi helyzet

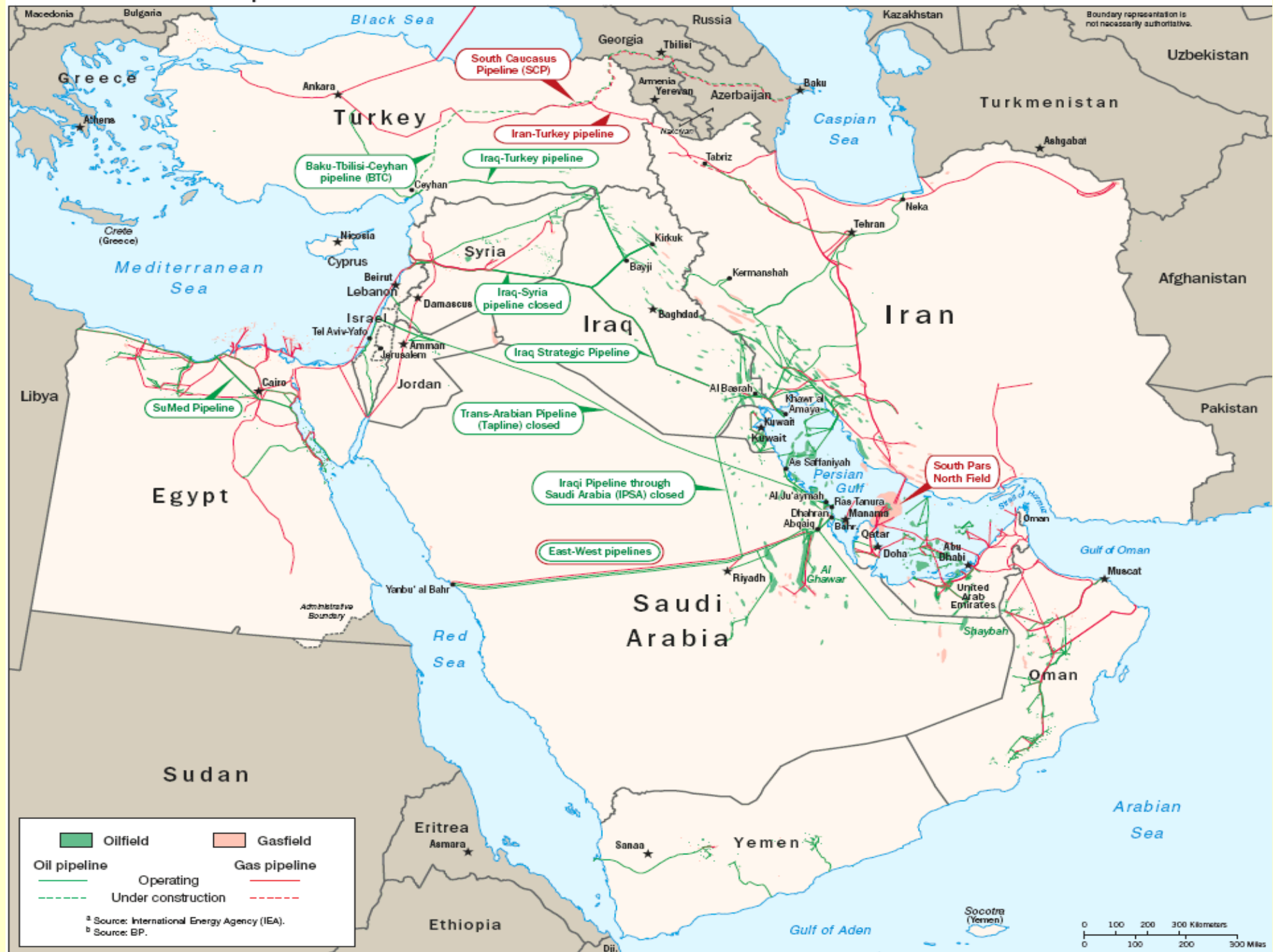
Ütközőállamok és stratégiai földrajzi helyek

Határvidék – borderland – frontier - shatterbelt

Geopolitikai kódok - a nemzeti érdekek és a területi stratégiai célok realizálása

- 1. Kik a jelenlegi és potenciális szövetségeseink?*
- 2. Kik a jelenlegi és potenciális ellenfeleink?*
- 3. Hogyan tarthatjuk meg szövetségeseinket és hogyan szerezhetünk új potenciális szövetségeseket?*
- 4. Hogyan szállhatunk szembe jelenlegi ellenségeinkkel és a fenyegető veszélyekkel?*
- 5. Hogyan igazolhatjuk e fenti négy szempontra alapuló stratégiánkat a közvélemény és a globális közösség felé?*

Selected Oil and Gas Pipeline Infrastructure in the Middle East

***Szaúd-Arábia volt királya
Abdallah bin Abd al-Aziz Al Saud***

***Szaúd-Arábia jelenlegi királya
Salman bin Abdulaziz Al Saud
(2015 januártól,
született: 1935-ben)***

*2007. február 11.
Putyin Szaúd-Arábiában*

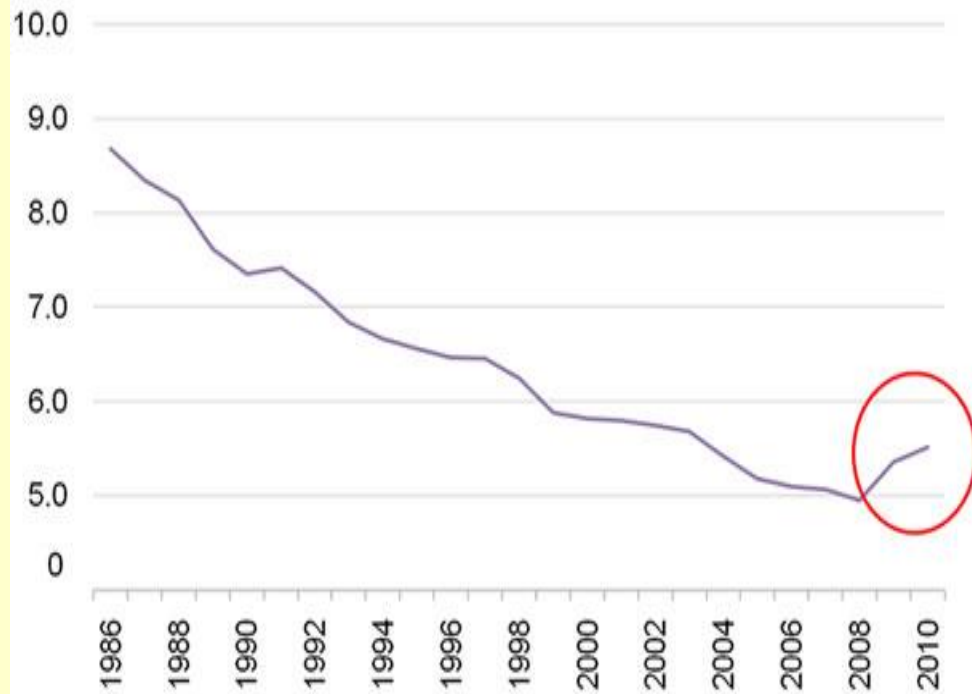

***V. Putyin és Sultan bin Abd al-Aziz Al Saud
2007 november – Kreml***

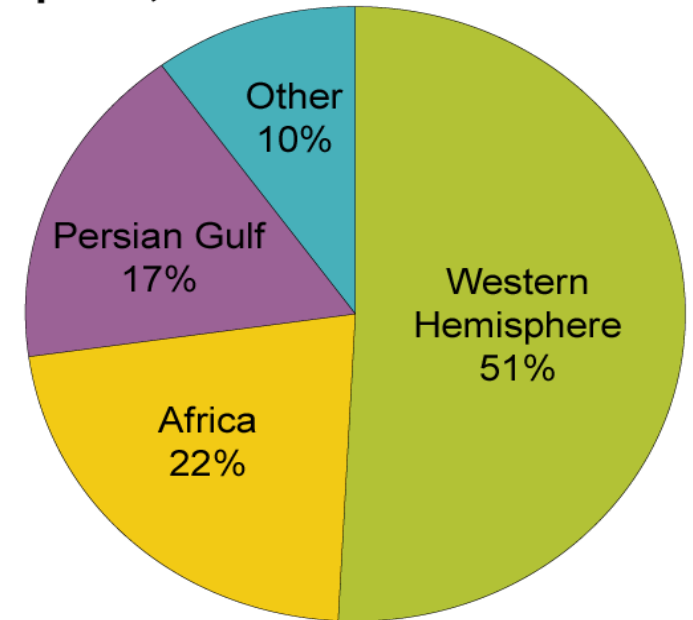
***2007. november 23.
A szaúdi trónörökös látogatása a Kremlben***

Figure 1. U.S. oil production
million barrels per day (includes crude oil and lease condensate)

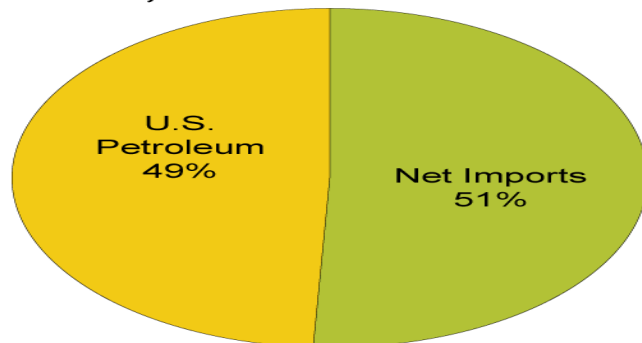
Source: U.S. Energy Information Administration

Sources of U.S. Net Petroleum Imports, 2009

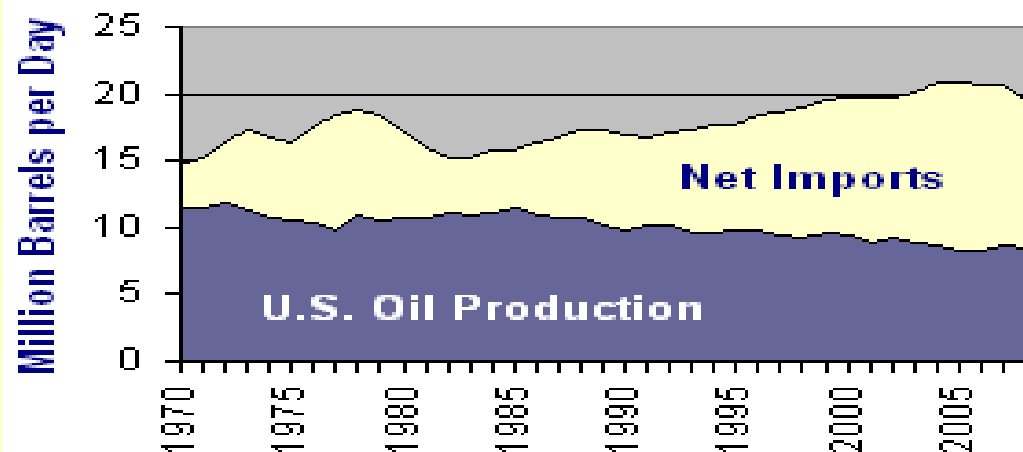
Source: U.S. Energy Information Administration, *Petroleum Supply Annual 2009*.

Net Imports and Domestic Petroleum as Shares of U.S. Demand, 2009

Source: U.S. Energy Information Administration, *Petroleum Supply Annual 2009* (July 2010).

U.S. Petroleum Use, 1970 to 2008

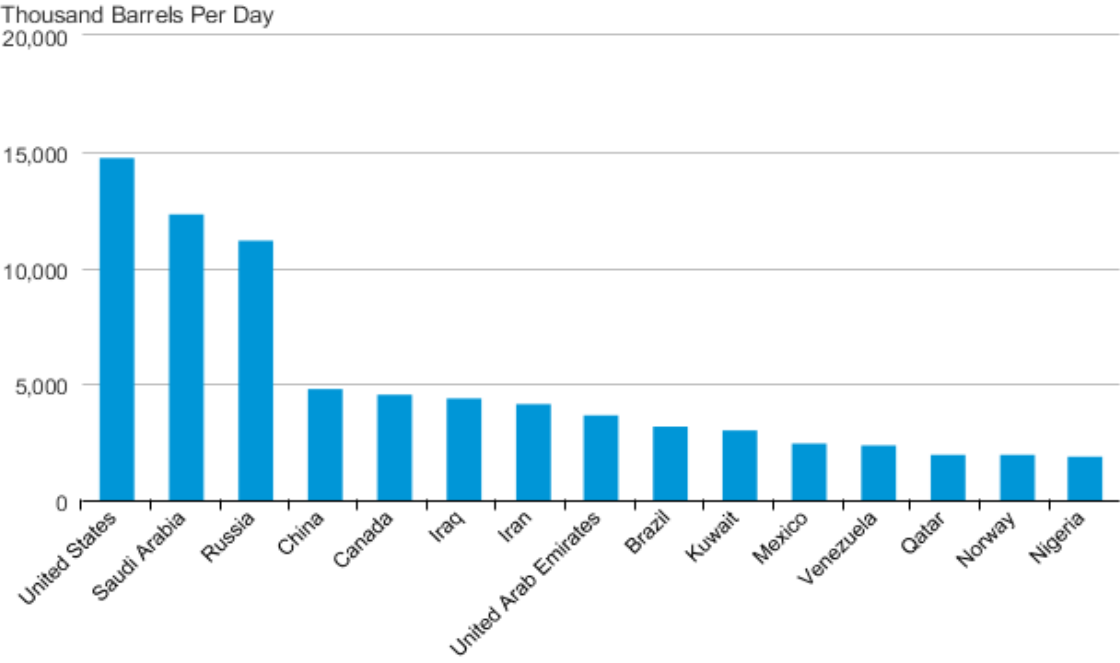
Key:

- Currently open for exploration and development
- New areas open for exploration, study and potential development
- Newly protected areas
- Lack of support or relatively low resource potential

Obama energy plan would open Atlantic and Gulf

President Obama unveiled plans to open large swaths of U.S. coastal waters in the Atlantic Ocean and the Gulf of Mexico to oil and natural gas drilling.

Total Petroleum and Other Liquids Production - 2016

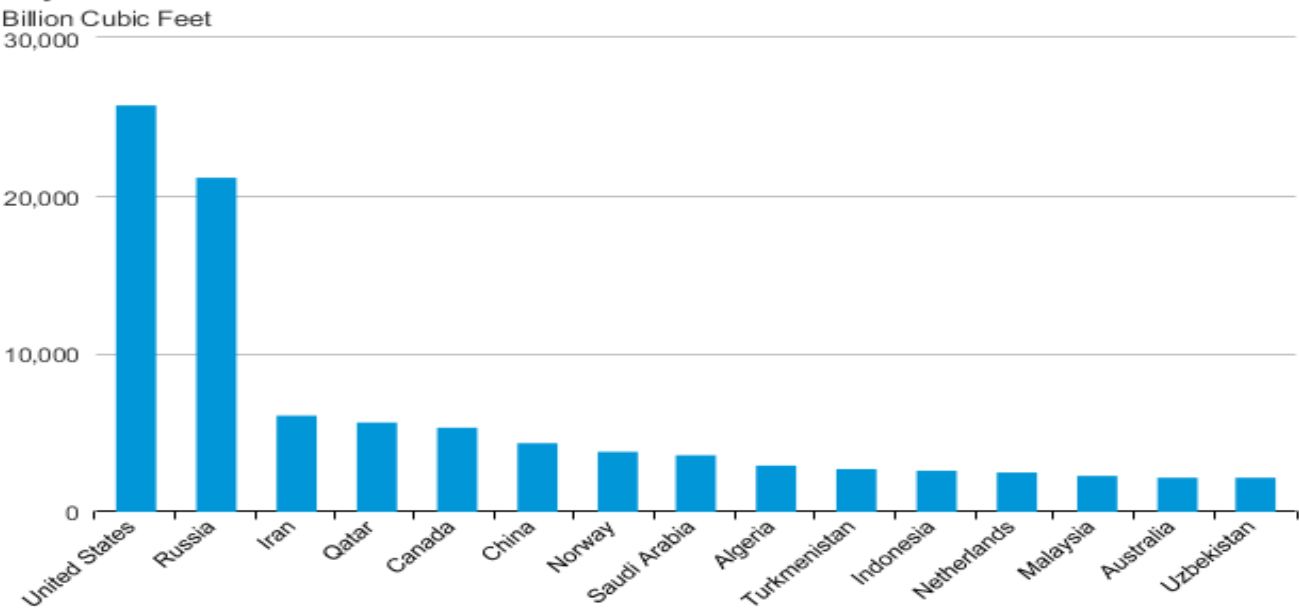

*Napjainkra a világ
kőolaj és földgáz piaca
alapvetően átalakult.
2014-re már az USA a
világ legnagyobb
kőolaj- és
földgáztermelője!*

*Gyengül az OPEC
szerepe!*

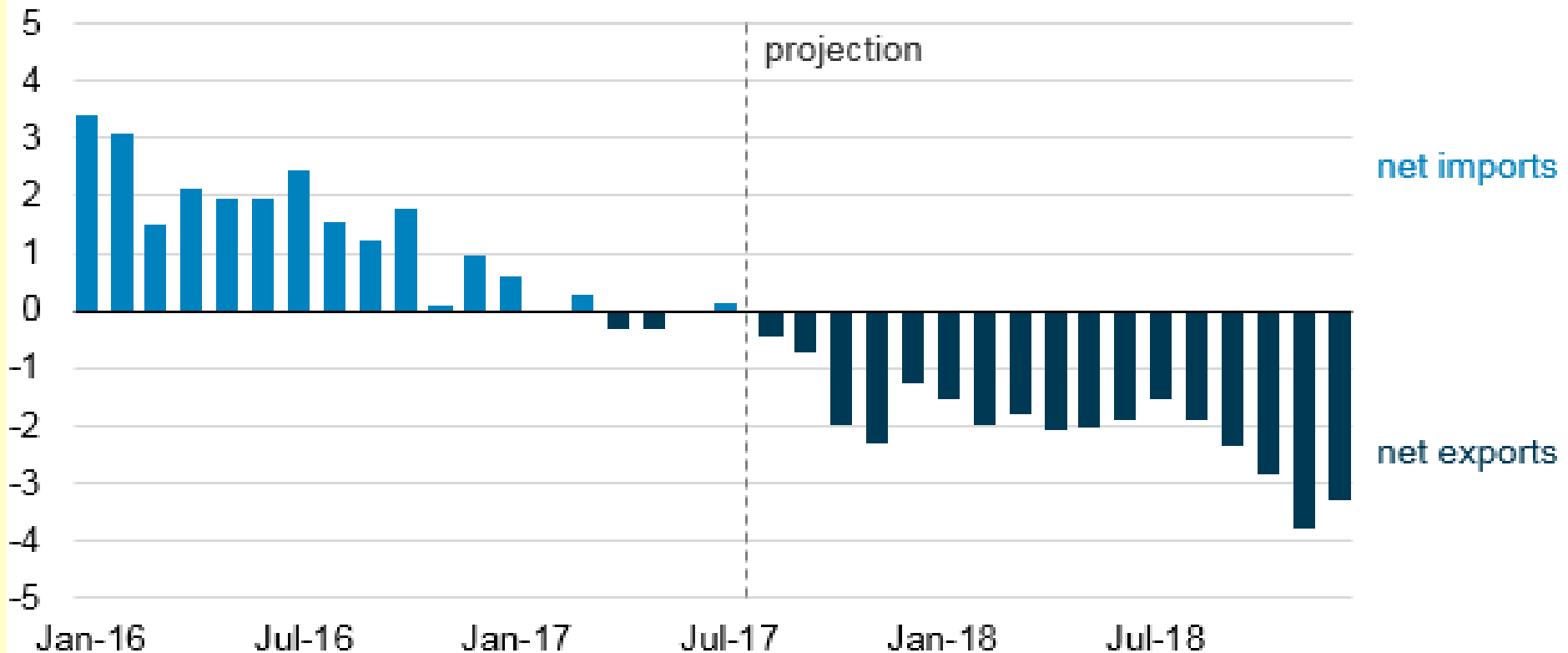
*Az USA kőolaj-és
földgáztermelése a
hazai piacra
irányult 2017-ig!*

Dry Natural Gas Production - 2014

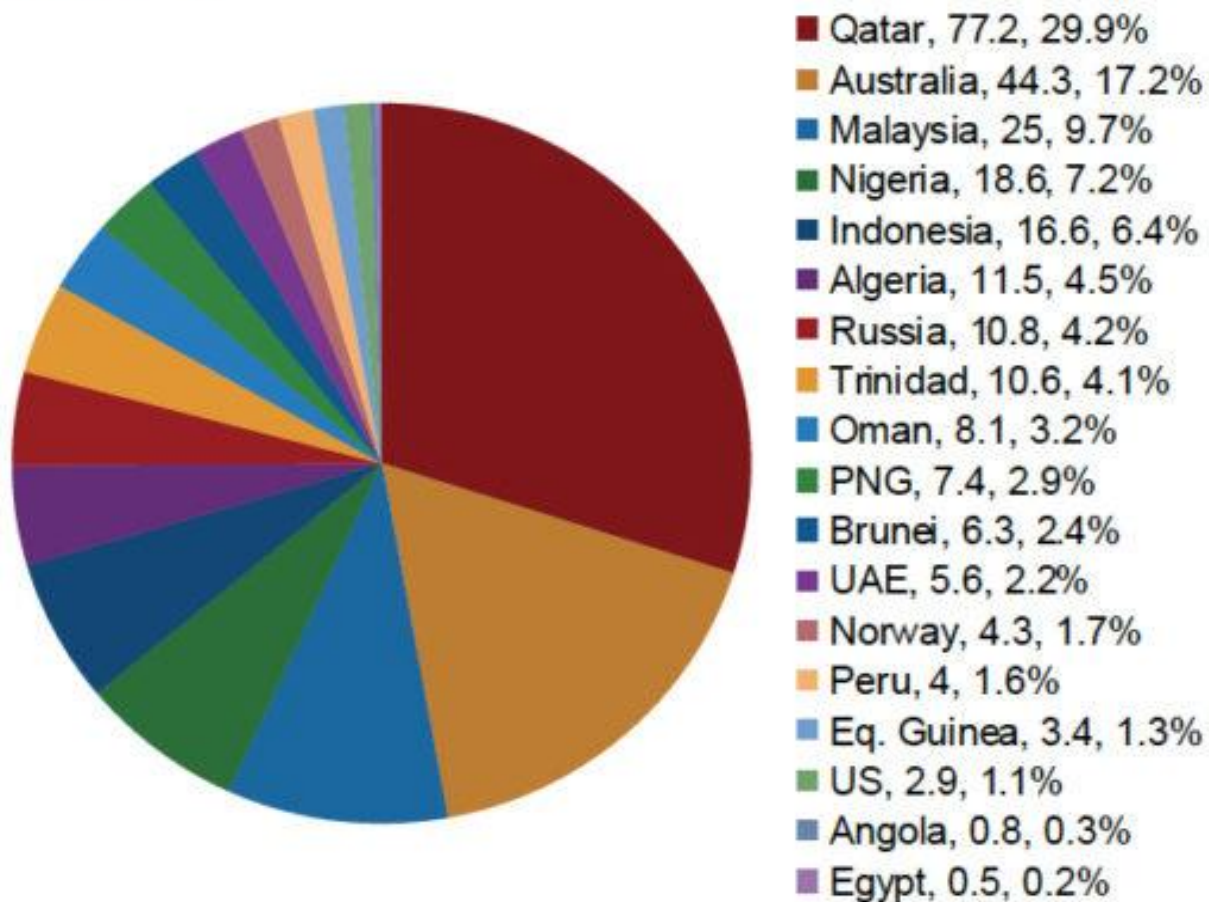
2017-re az USA földgázexportáló

U.S. natural gas net trade
billion cubic feet per day

Az áttrendeződő LNG piac! A LNG technológiák rohamos fejlődése, csökkenő LNG ár. Mikor lesz versenyképes az LNG a normál gázállagú földgázzal szemben?

Figure 3.2: LNG Exports and Market Share by Country
(in MTPA)

Note: Numbers in the legend represent total 2016 exports in MT, followed by market share. Source: IHS Markit, IGU

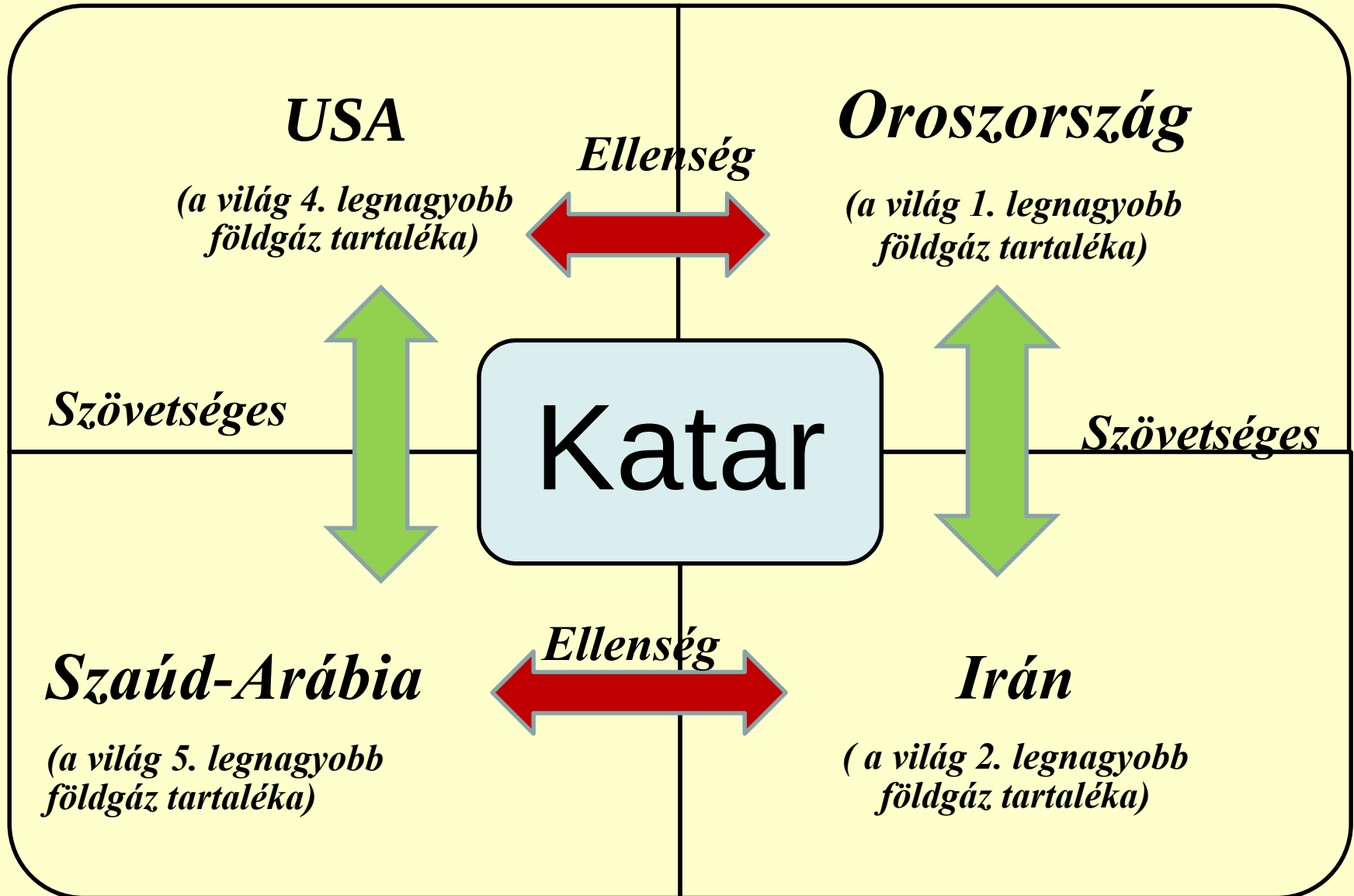
Katar messze a világ legnagyobb LNG exportálója!
A világ összes LNG exportjának 30%-a!

A katarai LNG export négy kiemelt iránya:

1. Japán (16,2%)
2. Dél-Korea (15,8%)
3. India (15,2%)
4. Egy. Királyság (9,7%)

Hatalmi mátrix - a geopolitikai játszma főszereplői

Katar – a világ 3. legnagyobb földgáz tartaléka

Katar – kis ország, nagy politika

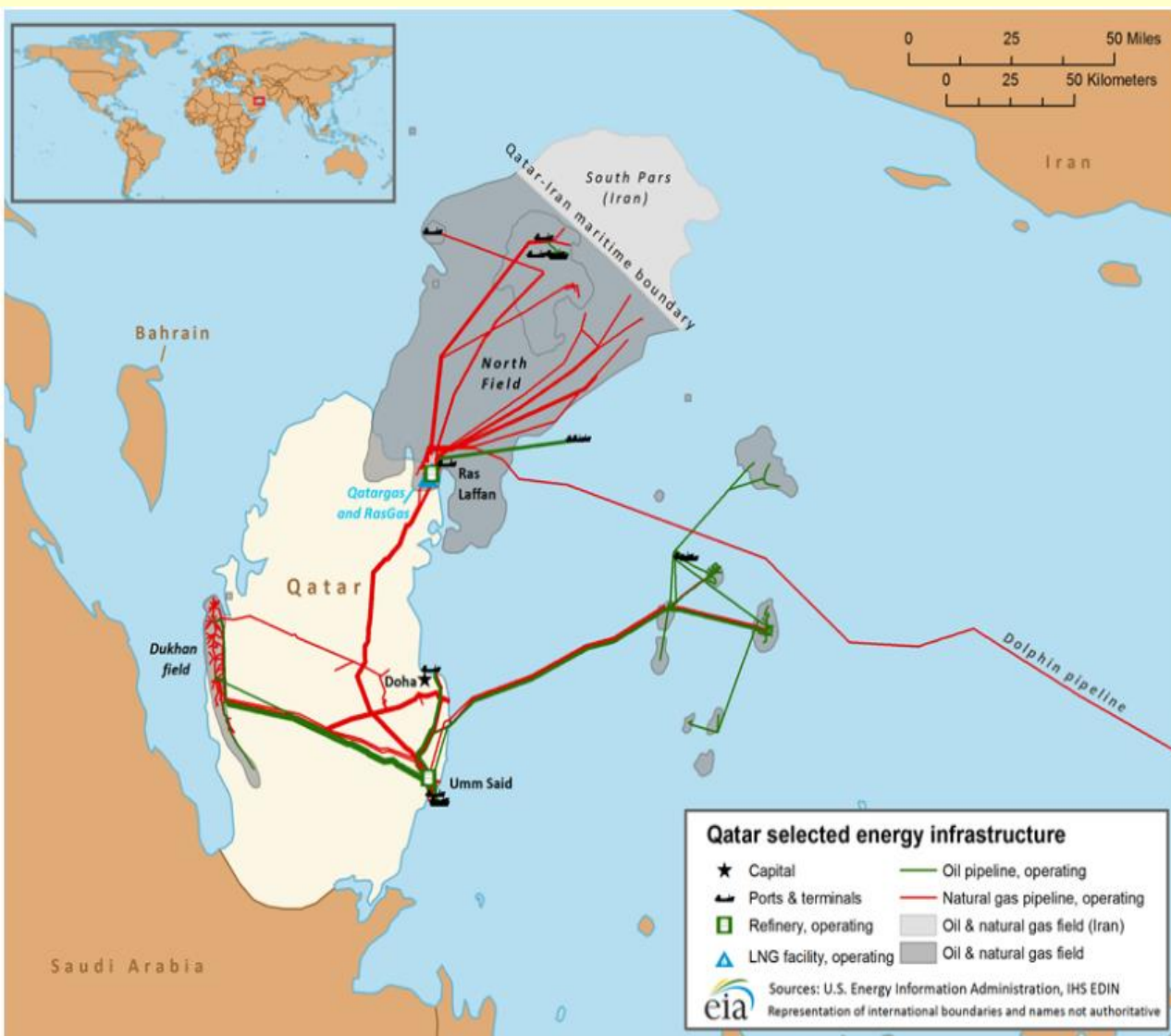
Területe: 11586 négyzetkilométer
Népesség: 2,3 millió fő, de ebből
mindössze csak közel 270 ezer fő a katarai
állampolgár.

*Ki lehet-e
szakítani
Katart
Szaúd-
Arabia
érdek-
zónájából?*

Tamim bin Hamad Al Thani (1980-ban
született) - a katarai emír 2013. júniusától

A világ egyik legnagyobb földgáz mezője

A világ 3. legnagyobb földgáz tartaléka,
A világ 2. legnagyobb földgáz exportálója,
A világ 4. legnagyobb földgáz termelője.
A világpolitika egyik főszereplőjévé vált,
Doha nemzetközi központ.

GNI/fő: 75660 USD
2022 – FIFA – VB
Al-Dzsazíra
tévécsonna.

*Az USA és Szaúd-Arábia
D. Trump első külföldi útja 2017 májusában*

A „Global Center for Combating Extremist Ideology” központ (katonai hírszerző központ) átadó ünnepsége Rijádban. Szaúd-Arábia között közel félmilliárd USD értékben vásárol katonai eszközöket az USA-tól (a hivatalos közlés szerint). Trump beszéde a nemzetközi terrorizmus ellen.

Az USA és Katar

Átrendezi-e az USA 2020-ra a világ LNG piacát?

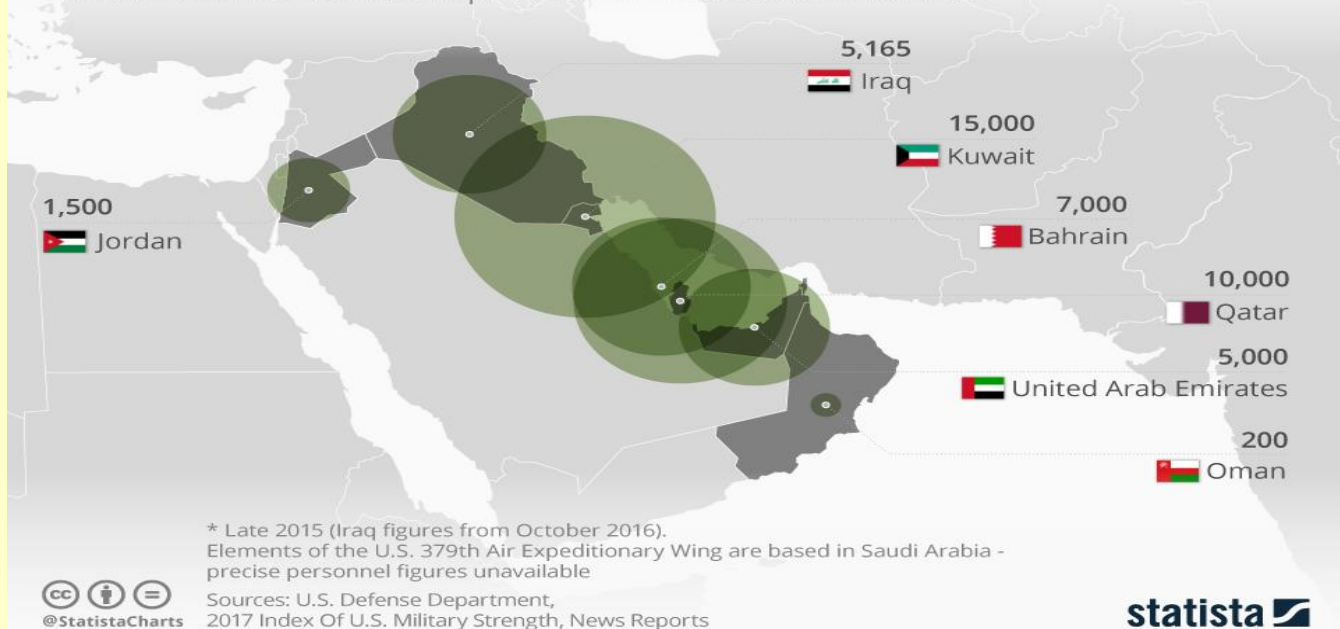
Se D. Trump, se a veje nem kapott hitelt a katarai beruházási ügynökségtől 2017 tavaszán.

*2017. május 20. –
Rijád*

*Dohához közel az
al-Udejd légibázison
van a Perzsa-öböl
társágának amerikai
főparancsnoksága.*

Where U.S. Troops Are Based In The Middle East

Estimated number of U.S. troops based in Middle Eastern countries*

GCC - Szaúd-Arábia és Katar

Lesz-e reform Szaúd-Arábiában?

A kijelölt szaúdi trónörökös – Salman király fia – 31 éves – ő a felelős a Szaúd-Arábia jövőbeli átalakítására irányuló programért.

Oroszország és Katar

A katar emír látogatása 2016 januárjában a Kremlben. Jelentős katar beruházások Oroszországba, a legfontosabb a Rosneft állami tulajdonú olajcégben 19,5%-os tulajdont szerzett a Qatar Investment Authority.

***A Gáz Exportáló Országok
Szervezete***

Székhely: Doha

***Megfigyelő tagokkal együtt 22
tag, USA NEM tag***

Kétévente Summit 2011-től.

***2011: Doha, 2013: Moszkva,
2015: Teherán.***

2017-ben Bolíviában lesz.

***A fő cél a földgáz
piacának
függetlenedése a kőolaj
piacától!***

***Egy új „gáz-OPEC”
létrehozása!!***

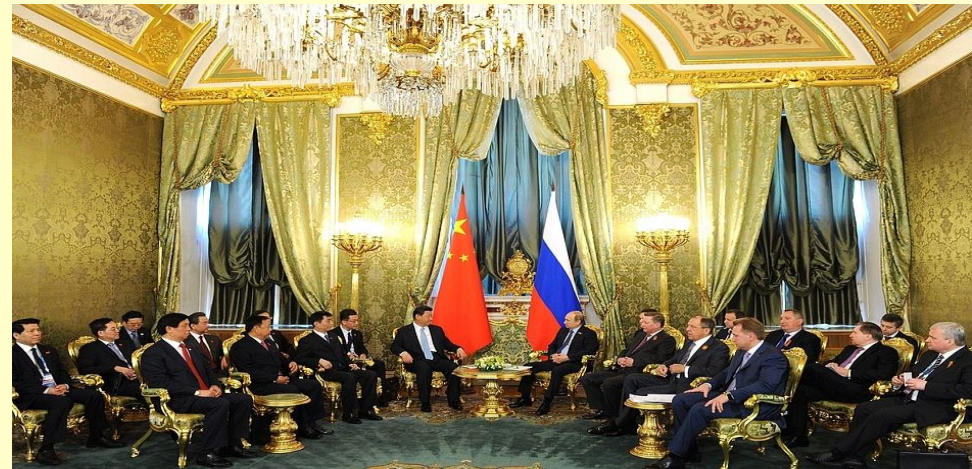

Евразийский
экономический
союз

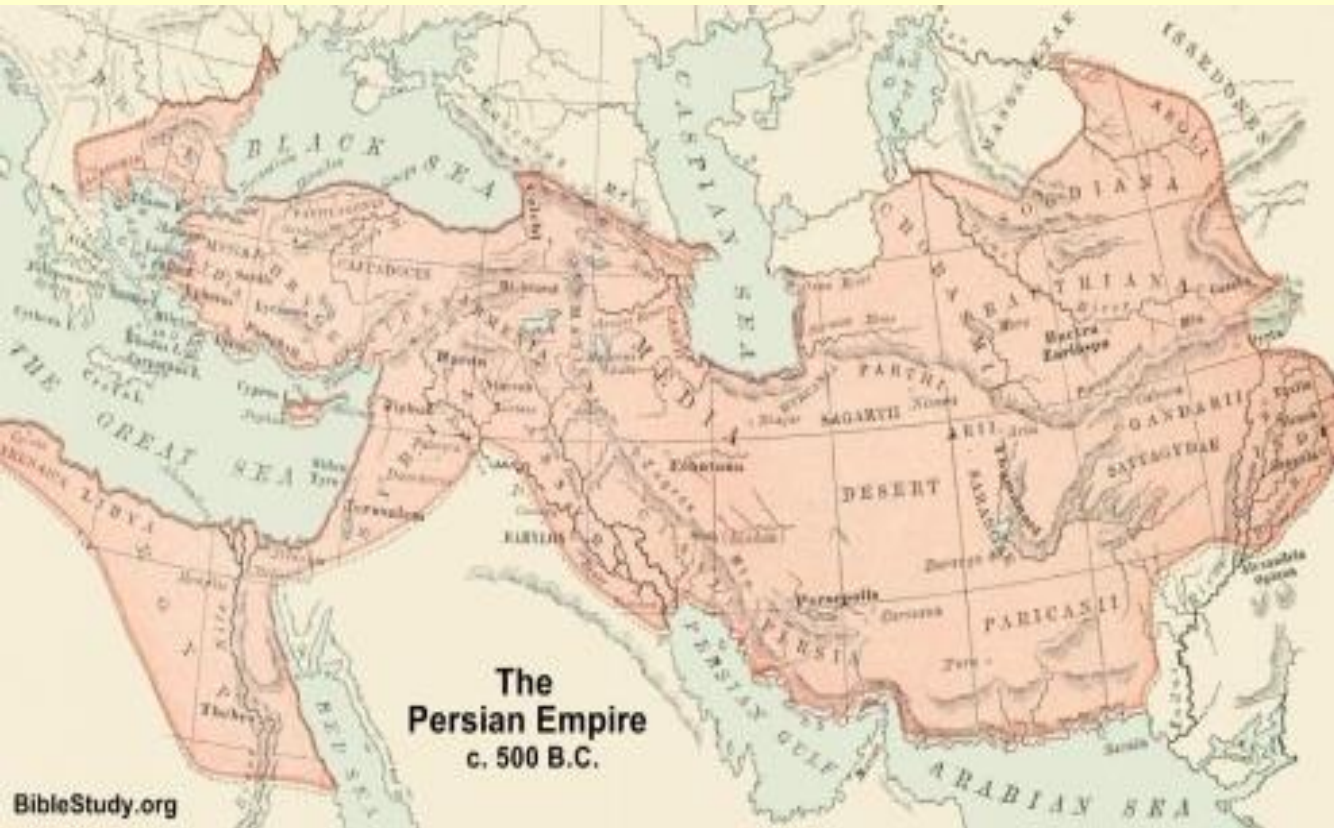
Sanghaji Együttműködési Szervezet – „G8”

*2015. május 7. –
Együttműködési szerződés az
Eurázsiai Gazdasági Unió és
az Új Selyemút Gazdasági
Övezet között*

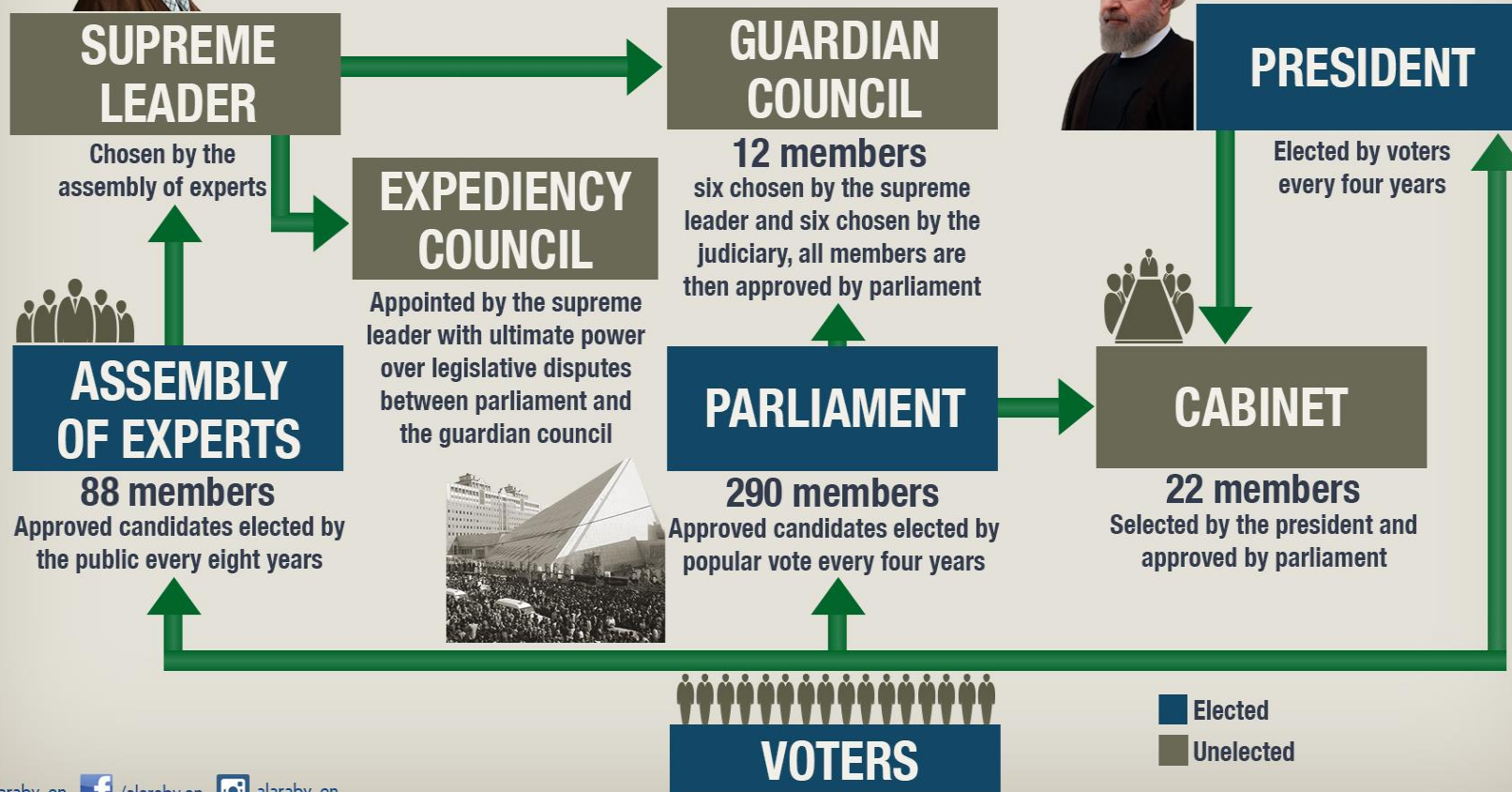
Irán – „az univerzum közepe” – a regionális vezető szerepkör stratégiája

*Az iráni vezető szerep ideológiája – ennek alapja
a történelmi múlt és a kulturális nagyság.*

- *Irán rendelkezik a leghosszabb Perzsa-öböl menti partszakasszal.*
- *Kiemelten fontos a Kaszpi-tenger és a Perzsa-öböl közötti szárazföldi összeköttetés.*

IRAN'S POLITICAL STRUCTURE

Supreme Leader – Legfőbb vezető:

Ali Hámenei ajatollah (1989 júniustól)

President – Miniszterelnök: Hasszán Rohani (2013 augusztustól – 2017-ben újraválasztották)

2013-2015 - Az Irán elleni szankciók feloldása – a Nyugat diplomáciai sikere (?)

Az iráni atomprogram létesítményei (2015)

Forrás: MTVA Sajtó- és Fotóarchívum / MTI | | | www.mti.hu

2015 július – Irán és a BT öt állandó tagja, valamint Németország között aláírják a nukleáris megállapodást!

2016-tól megkezdődött a szankciók feloldása, de a fegyverek behozatala továbbra is embargó alatt van.

Ha Irán a megállapodást megsérti, akkor 65 napon belül a hat ország visszaállítja a szankciókat.

Az iráni nukleáris programot nem lehet katonai célokra használni!!

A 21. századi eurázsiai sakktábla

*Az orosz-kínai-iráni 21.
századi szövetség!*

2014, Sanghaj

*Barack Obama Varsóban
2016 júliusban, a NATO
csúcstalálkozón*

*Donald Trump Varsóban 2017 júliusban,
a Három Tenger Kezdeményezés
Csúcstalálkozóján*

Lehet-e egy kis országnak önálló külpolitikája?

- *Önmagában valószínűleg nem, szövetségeseket kell keresni!*
- *Előnyben vannak az adott térségen belüli szövetségek.*
- *A 21. század világa jelenleg alakul – formálódóban az új többpólusú világ, s így az új eurázsiai szuperkontinens.*
- *A „petrodollár” időszaka után lesz-e „gáz-jüan korszak”?*
- *Hogyan fog változni az USA vezető szerepköre, s mennyiben fog változni a közeljövőben az USA külpolitikája?*

New Game or Game Over?

A karikatúra forrása: Economist, 2015

Köszönöm a figyelmet!